

Chiều tối ở làng quê

Cách đây năm năm, buổi chiều ở xóm tôi thật buồn tẻ. Giống như trong sách xưa đã viết: từng đàn trâu bò lủi thủi về làng, bầy gà chen chúc lên chuồng, khói khét lẹt mùi cỏ và phân súc vật bay tỏa khắp xóm, mọi người lục tục đi ngủ... Cả làng quê chỉ leo lét vài ngọn đèn dầu rồi tắt ngấm. Màn đêm chụp xuống, thỉnh thoảng xóm ấp bị các đàn chó đánh thức rồi yên lặng. Mấy năm sau này do làm ăn có khấm khá hơn, bọn trẻ bày trò đánh bài ăn tiền, người lớn gây sòng uống rượu. Tiếng người say rượu la hét xen kẽ với tiếng chó sủa râm ran. Nhiều gia đình thêm đông con, nhiều cháu sống la lét trong các căn nhà tối tăm...

Mấy năm gần đây, xóm làng đã đổi khác. Nhiều gia đình sắm được tivi đen trắng dùng bình ắc-quy. Các đám cưới đã có rạp lợp bạt, có mời thợ tới hát ca nhạc, hát karaoke... vang rền khắp xóm. Đã có vài ba chiếc xe gắn máy chạy tung bụi. Có cả quán cà phê nhạc, có video. Đêm đêm xóm làng đã có vùng tối, vùng sáng. Và không chỉ có tiếng chó sủa mà có tiếng vọng oang oang của các bài hát, có lúc là cái lương, có khi nhạc "ráp", có băng hình phim chương có băng hình phim "sex". Một vài chỗ đã có bàn đá banh gỗ và bàn chơi bi da.

Chỉ từ khi xã cho đổ đất làm con đường làng ruộng và chắt, từ khi ngành điện lực kéo điện về làng thì không khí khác hẳn. Những căn nhà tối tăm đã sáng rực từ trong buồng ra sân đến tận chuồng heo, chuồng gà. Các gia đình đều cố gắng mua máy bơm để trồng lúa, trồng rau để bơm nước nấu ăn, tắm heo... Nhà nào cũng sáng sủa hẳn lên và rộn rịp suốt đêm. Rồi đã có quạt điện, có radio xài điện và truyền hình màu. Người dân quê đã cùng reo hò với hàng trăm triệu người trên thế giới về một trận bóng đá. Các cháu nhỏ trong làng cũng quen với Rô-nan- đô, Bec-khăm, Lê Huỳnh Đức... Nhiều gia đình trang bị cối xay bột, xay gạo chạy điện. Các đám cưới, đám ma, đám giỗ sáng rực ánh điện suốt đêm. Và điều cảm động là các em nhỏ được học bài dưới ánh đèn điện rực rỡ... Rõ ràng là quê tôi đã thay đổi hẳn lên trong một hai năm gần đây...

Song cũng chính sự thay đổi đó, bao bà mẹ, ông cha ở quê tôi rất buồn vì con cháu chạy theo ánh sáng đô thị.

Việc đầu tiên là các em nhỏ bám theo các quán karaoke, bàn bida... thâu đêm suốt sáng. Công việc đồng ruộng đã chênh mảng, sức khỏe lại sa sút. Và từ đó đã rút dần những đồng tiền nhỏ nhoi dành dụm được từ những ngày đổ mồ hôi và nước mắt. Các bà nội trợ thì choáng ngợp với đồ điện bày bán ở chợ huyện, mua sắm đủ thứ kể cả vật chưa dùng. Nhiều gia đình không có người giữ bò, chăn trâu nên đã bán sạch để mua máy cày. Các cô gái thì đổ ra chợ chạy theo thị hiếu mới. Và nhiều cô với tiền công cấy không đủ mua sắm ăn xài nên phải làm "nghề khác". Hàng loạt cô gái nông dân ngoan hiền đã đua nhau "lấy Đài Loan". Bọn người buôn bán gian lận đã chuyển sang buôn người. Chúng đi các xóm tìm các cô gái rồi xông vào nhà gà găm, mua chuộc các bà mẹ nghèo sẵn sàng bán con để tìm cuộc sống mới. Chúng gom các cô gái để cho "người Đài Loan" xem mặt, xem người như bọn mua nô lệ xưa hay mua gà, mua heo hôm nay. Thậm chí chúng móc ngoặc để nâng tuổi, đổi hộ khẩu cho các gia đình bán con. Bộ mặt nông thôn có thay đổi: một số nhà nghèo bỗng cất nhà lầu, có xe gắn máy. Có bà mẹ hí hửng vênh váo. Có bà mẹ đau lòng giữ con không cho ra lộ vì sợ bọn xấu xúi giục. Các bà mẹ bán con lý luận nhảm nhí: "Cho con lấy Đài Loan còn tốt hơn đi làm dĩ"... Ở quê tôi, có các cô gái chạy sang Campuchia, chạy lên. Sài Gòn làm gái mại dâm, hoặc nghề tương tự như vậy mà gia đình vẫn tin là làm ăn lương thiện.

Bọn con trai thì kéo lên Sài Gòn làm thợ hồ, làm đủ thứ thợ ở các khu xây dựng, khu chế xuất. Đồng lương còn ít ỏi nhưng được tiếng là làm việc ở Sài Gòn. Xa gia đình nhiều em buông thả, hút chích. Nông thôn vắng bóng các thanh niên khỏe mạnh, làm ruộng cần mẫn. Tiếng gọi của đồng tiền đang phá dần nếp sống yên lành nông thôn.

Bây giờ ít ai có giờ đi đá banh ở đám ruộng mới gặt, bởi tivi phát đá bóng suốt ngày, coi không kịp còn đi đá

làm gì! Các đội ca nhạc xóm ấp khó tập tành và khó tổ chức biểu diễn. Văn nghệ xóm thời nay không có người xem vì đã có tivi với các chương trình đủ loại, vì đã có karaôkê, "Hát với nhau"... ở tận hang cùng ngõ hẻm.

Khác với ngày nào, chiều tối im lìm, bây giờ làng xóm rộn rịp om xòm và đầy rẫy những vòi bạch tuộc thò vào các gia đình: lấy chồng Đài Loan, "việc làm" ở Campuchia, lao động ở Đại Hàn, bán ruộng mua tivi, xe gắn máy, bỏ học hành lên Sài Gòn kiếm sống...

Phải làm sao cho làng quê sống rộn ràng vui vẻ, không khí trong lành, có văn hóa. Làm sao để mỗi buổi chiều mọi người đều chờ đợi, chào đón một buổi tối tốt đẹp lành mạnh sau ngày lao động cực nhọc.

(Theo tạp chí Nông thôn mới)